

INTRODUKTION TIL IPU

Hvad er IPU?

Den Interparlamentariske Union er en international organisation, hvor over 140 nationale parlamenter verden over er repræsenteret. IPU blev grundlagt i 1889 og har hovedkvarter i Geneve.

IPUs hovedformål er at virke for de parlamentariske institutioners udvikling og demokrati, at fremme interparlamentarisk dialog på verdensplan, samt at fremme fred og mellemfolkeligt samarbejde. IPU arbejder desuden for at sikre overholdelse af menneskerettighederne, med særlig fokus på parlamentarikere. Organisationen arbejder endvidere for et fortsat tættere samarbejde med FN.

Siden grundlæggelsen i 1889 har IPU holdt mere end 100 konferencer, hvoraf tre har haft Danmark som vært, senest i 1994. IPU afholder en stor konference hvert forår, som finder sted på skift i et af IPU's medlemslande. Desuden afholdes der hvert år i oktober en lidt mindre efterårskonference, der altid finder sted i Geneve.

Endvidere er IPU, i samarbejde med bl.a. nationale parlamenter og FN-særorganisationer, med til at arrangere nogle tematiske konferencer hvert år.

Den danske IPU bestyrelse

Den danske IPU-gruppe består af Folketingets medlemmer og ledes af en Bestyrelse, som Folketinget efter hvert nyvalg vælger efter reglerne i Folketingets Forretningsorden § 36. Bestyrelsen består af Folketingets formand og 17 medlemmer samt 11 stedfortrædere. Der indkaldes til møder i gruppen efter behov. Hvert folketingsmedlem betaler et kontingent til IPU (30 kr. pr. måned). Hertil kommer, at Folketinget på de årlige budgetter afsætter et beløb til dækning af kontingent til IPU og rejseudgifter.

Der vælges en fast delegationsformand blandt bestyrelsens medlemmer. Ved hver efterårskonference deltager 3 medlemmer, mens der ved forårskonferencerne deltager seks medlemmer. Delegationsmedlemmerne udpeges på basis af en forholdstalsberegning og under hensyntagen til gruppernes samlede deltagelse i løbet af en valgperiode. I god tid inden konferencerne får gruppeformændene i de pågældende partier et brev om at udpege medlemmer til delegationen.

Organer i IPU

Der er i IPU tre stående komiteer: First Standing Committee, der beskæftiger sig med fred og sikkerhed; Second Standing Committee, der beskæftiger sig med bæredygtig udvikling, finansiering og handel; samt Third Standing Committee, der beskæftiger sig med demokrati og menneskerettigheder.

Herudover har IPU netop nedsat en FN-komite, IPU Committee on United Nations Affairs, som et udslag af et styrket samarbejde med FN. Komiteen beskæftiger sig med en række aktuelle internationale emner, som både FN og IPU har fokus på, og drøfter det løbende og stadigt tættere samarbejde med FN.

Endvidere har IPU en særlig komité, der beskæftiger sig med forholdene for parlamentarikere i medlemslandene, herunder især spørgsmålet om menneskerettigheder (Committee on Human Rights of Parliamentarians). Komiteen gennemfører bl.a. rejser til medlemslande, hvor den behandler konkrete sager om krænkelse af parlamentarikers menneskerettigheder.

IPU har desuden et parlamentarikerforum med særligt fokus på kvinders rettigheder og ligestilling, Co-ordinating Committee of Women Parliamentarians, som mødes i forbindelse med forårskonferencen.

Når IPU mødes i plenarform, betegnes det Assembly. Herudover findes Governing Council, der bl.a. drøfter og vedtager IPU's budget og program. Her har hvert land tre medlemmer (lande, der sender delegerationer med kun ét køn repræsenteret, får frataget stemmer). Møderne kan dog overværes af alle delegater.

Eksekutivkomiteen, Executive Committee, bistår og overvåger ledelsen af IPU og rådgiver Governing Council. Komiteen har 17 medlemmer, og præsidenten for IPU er formand for komiteen.

Arbejdet i IPU

Under forårskonferencen drøftes og vedtages resolutioner i hver af de tre stående komiteer. Arbejdet i komiteerne er baseret på baggrundsrapporter og resolutionsudkast fra to co-rapportører (udkast til rapporter og resolutioner har inden konferencen været sendt i høring hos delegationsmedlemmerne). Arbejdet med resolutionsteksterne færdiggøres i en underkomite (drafting committee) til hver komite, hvis medlemmer vælges fra gang til gang som repræsentanter for deres geopolitiske gruppe. Til slut skal resolutionerne vedtages af Assembly.

På efterårskonferencerne afholdes paneldebatter m.m. i de stående komiteer om de emner, der skal behandles det følgende forår.

På hver konference vedtages desuden en resolution om et "emergency item". Emnet beslutes først på selve konferencen efter forslag fra medlemslandene, og en drafting-komite vælges til at skrive en resolutionstekst. Emnet vil normalt være en pludseligt opstået krise, f.eks. en naturkatastrofe eller en politisk krise.

FN-komiteen mødes på efterårskonferencerne og holder bl.a. paneldebatter m.m. om en række aktuelle internationale emner, som både FN og IPU har fokus på, og drøfter det løbende samarbejde med FN.

Under konferencerne mødes delegaterne desuden i Assembly og Governing Council.

Samarbejdet med andre lande i IPU

Medlemslandene i IPU er organiseret i seks geopolitiske grupper. Danmark er medlem af den såkaldte 12+-gruppe, der har 44 medlemmer, hovedsageligt OECD-lande. De officielle sprog i 12+ gruppen er engelsk og fransk. De geopolitiske grupper mødes i forbindelse med IPU-konferencerne i bestræbelserne på at koordinere holdninger forud for drøftelserne og afstemningerne på den officielle del af konferencen.

Derudover er der et velfungerende nordisk samarbejde mellem de fem nordiske lande, der på skift indtager formandsposten for det nordiske samarbejde. Der afholdes møder i den nordiske gruppe i formandslandet forud for såvel forårs- som efterårskonferencen. Under konferencerne er det nordiske formandsland desuden vært for en nordisk frokost.

Samarbejdet mellem IPU og FN

IPU deler FNs målsætninger, og de to organisationer har et tæt samarbejde, der de senere år er blevet udbygget støt. Som et led i samarbejdet afholdes der hvert år i forbindelse med FN's Generalforsamling et fælles parlamentarisk møde mellem IPU og FN.

På IPU's efterårskonference mødes den nyetablerede FN komite, IPU Committee on United Nations Affairs, som drøfter det løbende samarbejde med FN og aktuelle internationale emner af relevans for både IPU og FN-systemet.

ASGP

Sammenslutningen af generalsekretærer i parlamenter, ASGP (Association of Secretaries General of Parliaments), er nedsat som et rådgivende organ for IPU. Formålet er bl.a. at fremme personlige kontakter mellem generalsekretærer. ASGP bistår også IPU efter anmodning vedrørende emner indenfor ASGP's arbejdsområde. Medlemskab af ASGP er uafhængigt af IPU-medlemskab.

ASGP har til opgave at undersøge arbejdsmetoder, procedurer og praksis i parlamenter med henblik på en stadig kvalitetsudvikling og kan f.eks. foreslå tiltag til at fremme samarbejdet mellem beslægtede instanser i parlamenter verden over. ASGP bistår også IPU efter anmodning vedrørende emner indenfor ASGP's arbejdsområde.

Sekretariat

I Folketinget bistår IPU bestyrelsen af konsulent Eva Esmarch (telefon 5515), og kontorfuldmægtig Claudius Larson (telefon 3781).

Sekretariatsbetjeningen af ASGP i Folketinget ligger i Ledelsessekretariatet.